

РЕШЕНИЕ

№ 88

гр. гр. Д., 08.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – Д. в публично заседание на девети март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Галатея П. Ханджиева Милева

Членове: Десислава Б. Николова
Галина Д. Жечева

при участието на секретаря Румяна Ив. Радева
като разгледа докладваното от Галина Д. Жечева Въззивно гражданско дело
№ 20213200500766 по описа за 2021 година

за да се произнесе, съобрази следното:

Производството е по реда на глава XX, чл. 258 и сл. от ГПК и чл. 248 ал. 3 изр. 2 от ГПК. Подадена е въззивна жалба от Л. Д. КР. от гр. В. срещу решение № 260484/27.07.2021 г. по гр. д. № 3872/2020 г. на Д. кия районен съд в частта, с която е отхвърлено искането на въззивника-ищец по делото за осъждане на „С.-агро“ ООД-с. С., общ. Д. да заплати на ищеца законната лихва върху сумата от 1 900,40 лв-предмет на предявения по делото иск /претендирана рента като част от цяло вземане в размер на 2 280,48 лв за стопанската 2018/2019 г. по договор за аренда от 30.04.2015 г./-за периода от датата на предявяване на иска 27.07.2020 г. до датата на заплащане на главницата в хода на процеса 08.06.2021 г., както и в частта за разноските. Подадена е и частна жалба от Л. Д. КР. от гр. В. срещу определение № 263556/27.09.2021 г. по гр. д. № 3872/2020 г. на Д. кия районен съд, с което е оставена без уважение молба вх. № 269274/27.08.2021 г. на частния жалбоподател за изменение на решение № 260484/27.07.2021 г. по цитираното дело на ДРС в частта за разноските.

В жалбата срещу решението се сочи от въззивника, че изводът на районния съд, че ответното дружество не може да изпадне в забава до явяване на ищеца в офиса му при отправено от последния искане за плащане в брой

именно в офиса на дружеството, е неправилен. Неправилен бил и изводът за недоказаност на твърденията на ищеца по делото, че е посетил офиса на ответника за получаване на процесната сума. В тази връзка се навежда непълнота на доклада по делото, тъй като първоинстанционният съд не указал на ищеца за кои твърдяни от него факти следва да сочи доказателства. Първоинстанционният съд нарушил материалния закон, а именно разпоредбите на чл.86 и чл.84 от ЗЗД. В случая ответникът бил изпаднал в забава от 21.12.2019 г., а в договора за аренда било уговорено и плащане в брой срещу подпис на арендодателя. Изпращането от длъжника на телепоща близо 6 месеца след падежа не санирало задължението му да извърши плащане в уговорения срок. В случая ответникът не сторил и дължимото съгласно чл.97 от ЗЗД, за да се освободи от отговорност, поради което станал причина за завеждане на делото. В хода на първоинстанционното производство по искане на ответника ищецът посочил на 13.05.2021 г. банкова сметка, но ответникът изплатил задължението си едва на 08.06.2021 г. Законната лихва върху главницата се дължала поне за периода 13.05.2021 г. - 08.06.2021 г. Неправилно разноските били възложени на ищеца по делото. Не били налице предпоставките на чл.78 ал.2 от ГПК за това, тъй като ответникът признал иска, но бил станал повод за завеждане на делото поради неизпълнение на задължението му в уговорения срок, респ. заплатил дължимата сума 10 месеца след предявяване на иска. Настоява се за отмяна на решението в обжалваните части, за присъждане на законна лихва върху главницата от датата на предявяване на иска 27.07.2020 г. до датата на плащането 08.06.2021 г., респ. възлагане на отговорността за разноски в тежест на ответника по делото. Претендират се сторените от ищеца-въззивник разноски в двете инстанции.

В частната жалба срещу определението по чл.248 от ГПК се сочи неправилност на същото и се настоява за отмяната му. От една страна липсвали доказателства ответникът по делото да е сторил разноски в размер на 400 лв адвокатско възнаграждение, а от друга присъденото възнаграждение било прекомерно и следвало да се намали до минимума при уважаване на своевременно направеното от ищеца възражение за прекомерност.

Отговори на двете жалби не са подадени от въззиваемото дружество „С.-агро“ ООД-с.С., общ.Д.. В хода на въззивното производство същото

изразява становище за неоснователност на жалбите и настоява за потвърждаване на атакуваните първоинстанционни решение и определение.Претендира присъждане на сторените в настоящата инстанция разноски.

Като постави на разглеждане депозираните жалби,Д.кият окръжен съд установи следното:

Жалбите са депозирани в рамките на преклузивния срок по чл.259 ал.1 от ГПК /въззивникът Л.. Д. КР. е получил препис от първоинстанционното решение на 13.08.2021 г.,а жалбата срещу решението е подадена на 27.08.2021 г. при изтекъл за страната срок за въззивно обжалване на 27.08.2021 г.;въззивникът К. е получил препис от първоинстанционното определение на 15.10.2021 г.,а частната жалба срещу определението е подадена на 29.10.2021 г. при изтекъл за страната срок за обжалване на 29.10.2021 г./Жалбите са процесуално допустими предвид горното и подаването им от активно легитимирано лице-страна в производството по делото-с правен интерес от атакуване на първоинстанционното определение и на първоинстанционното решение в неизгодната за него част.

По въззивната жалба срещу решението на ДРС в частта,с която е отхвърлено искането на въззивника-ищец по делото за осъждане на „С.-агро“ ООД-с.С.,общ.Д. да заплати на ищеца законната лихва върху сумата от 1 900,40 лв-предмет на предявения по делото иск /претендирана рента като част от цяло вземане в размер на 2 280,48 лв за стопанската 2018/2019 г. по договор за аренда от 30.04.2015 г./-за периода от датата на предявяване на иска 27.07.2020 г. до датата на заплащане на главницата в хода на процеса 08.06.2021 г.:

Първоинстанционното решение е валидно като постановено от законен състав на районния съд в рамките на правомощията му,в изискуемата форма,мотивирано и разбираемо.Същото е допустимо в обжалваната част като постановено по отправена допустима искова претенция.По същество е неправилно в атакуваната част,респ. въззивната жалба е основателна,поради следните съображения:

Гр.д.№3872/2020 г. на Д.кия районен съд е образувано по повод искова молба вх.№50342/27.07.2020 г. по описа на Варненския районен съд /първоначално образувано гр.д.№8804/2020 г. на ВРС-прекратено и изпратено

по подсъдност на ДРС/,респ. вх.№268163/29.12.2020 г. на ДРС,с която е предявен иск на основание чл.79 и сл. от ЗЗД във връзка с чл.8 ал.1 от ЗАЗ от Л.. Д. КР. от гр.В. срещу „С.-агро“ ООД-с.С.,общ.Д. за осъждане на ответника да заплати на ищеца сума в размер на 1 900,40 лв-претендирана рента като част от цяло вземане в размер на 2 280,48 лв за стопанската 2018/2019 г. по договор за аренда на земеделска земя между страните от 30.04.2015 г.,ведно със законната лихва върху главницата,считано от датата на предявяване на иска 27.07.2020 г.,до окончателното ѝ изплащане.

С решението си по спора първоинстанционният съд е отхвърлил иска за присъждане на претендираната арендна цена за стопанската 2018/2019 г. по причина на осъществено от ответното дружество в хода на производството по делото плащане на дължимата рента за процесната стопанска година с платежно нареждане от 08.06.2021 г.Отхвърлено е обаче и искането на ищеца К. за присъждане на обезщетение за забавено плащане в размер на законната лихва върху главницата,считано от датата на предявяване на иска 27.07.2020 г. до датата на плащане на главницата 08.06.2021 г.Съображенията на районния съд са,че през горния период ответното дружество-арендатор по процесния договор не е било в забава спрямо кредитора-ищец,защото последният не му оказал нужното съдействие да изпълни задължението за заплащане на рента за стопанската 2018/2019 г. от момент,предхождащ предявяване на настоящия иск,а именно не се явил в офиса на дружеството да получи рентата при избран от него способ за плащане „в брой“.С оглед горната констатация районният съд приел,че ответникът не е дал повод за водене на делото,и при признание на иска от негова страна възложил на основание чл.78 ал.2 от ГПК отговорността за разноси в тежест на ищеца по делото.

С клаузата на т.1 б.“б“ от раздел V на процесния договор за аренда от 30.04.2015 г. е уговорено между страните арендното плащане да се извършва до 20 декември на календарната година,т.е. падежът на задължението на ответника-арендатор за заплащане на рентата за стопанската 2018/2019 г. е настъпил на 20.12.2019 г.Не е спорно между страните,че плащане от ответника в полза на ищеца в рамките на уговорения срок не е било осъществено.По смисъла на чл.84 ал.1 от ЗЗД дружеството е изпаднало в забава спрямо ищеца-кредитор с изтичане на горния срок,т.е. от 21.12.2019 г..Не е спорно също така по делото,че на 22.05.2020 г. дружеството-арендатор

е отправило по телепоща покана до ищеца К. /на лист 26 от делото на ДРС/,с която го уведомява,че има готовност да му изплати рентата за стопанската 2018/2019 г.,като за целта следва ищецът да посочи банкова сметка за превод на сумата или писмено да укаже друг желан от него начин на плащане.Ищецът е уведомен,че дружеството има готовност да изплати рентата и в брой в офиса си в гр.Д..Ищецът не оспорва получаването на горната телепоща,като същият е отправил в отговор молба до арендатора за изплащане на рентата в брой в офиса на дружеството в гр.Д. /на лист 27 от делото на ДРС/.При съвпадащи насрещни волеизявления уговорката между страните е плащането да се осъществи в гр.Д. в офиса на дружеството в брой лично на арендодателя.По правило мястото на изпълнение на договорно поето задължение се определя от волята на страните,от естеството на престацията или от нормативно правило.Ако мястото на изпълнение не е определено чрез посочените три начина,са приложими субсидиарните правила по чл.68 от ЗЗД.

В процесния договор за аренда липсва първоначална уговорка между страните къде да се изпълни при избран от арендодателя способ за плащане „в брой“.Налице е обаче последваща уговорка между страните плащането да се осъществи в офиса на арендатора в гр.Д..При тази уговорка обаче,за да може арендаторът да изпълни задължението си,е необходимо кредиторът-арендодател да му съдейства,като посети офиса на дружеството.В отговора на исковата молба ответното дружество е навело доводи за забава на кредитора-ищец с твърдение,че същият не е посетил офиса му в гр.Д. след размяната на горната кореспонденция.В съдебно заседание на 13.05.2021 г. ищецът К. е оспорил горното твърдение,като е заявил от своя страна,че бил посетил офиса на фирмата,но не получил дължимата рента,тъй като му било казано,че не са налични парични средства,и го насочили „да дойде друг път“.Той помолил да се свържат с него по телефон или имейл,но не получил обаждане от дружеството.В тежест на ищеца К. е доказването на факта,че е посетил веднъж или многократно офиса на дружеството,т.е. че е оказал нужното съдействие на длъжника да изпълни.Отрицателният факт на неявяването му не подлежи на доказване от ответника,който го твърди.Ищецът обаче не е депозирал никакви доказателства в подкрепа на доводите си за оказано от него необходимо съдействие на длъжника за изпълнението.С въззивната жалба срещу решението на ДРС е било отправено от него искане за допускане

на един свидетел в тази насока при оплакване за непълнота на изготвения от първоинстанционния съд доклад по делото. В насроченото във въззивната инстанция открито съдебно заседание на 09.03.2022 г. ищецът-въззивник не се е явил, нито негов процесуален представител. В депозираната по хода на делото молба вх. №1250/08.03.2022 г. пълномощникът на въззивника К. е заявил желание да се даде ход на делото и изрично е посочено, че въззивникът няма доказателствени искания, което е равнозначно на оттегляне на заявеното с въззивната жалба искане. Така никакви доказателства не са събрани в подкрепа на твърдението на К., че същият след май 2020 г. /след размяната на кореспонденция между страните/ се е явил в офиса на ответното дружество в гр. Д., за да получи дължимата му рента. При това положение следва да се приеме, че ищецът К. е изпаднал в забава като кредитор поради неосказване на нужното съдействие на длъжника за изпълнението.

Поставя се въпросът могъл ли е длъжникът-арендатор да се освободи от задължението си преди завеждане на настоящото дело въпреки забавата на ищеца-кредитор, като съобразно разпоредбата на чл. 97 ал. 1 изр. 2 от ГПК остави за пазене дължимата рента в банка по местоизпълнението. Такава възможност съществува съгласно горната законова разпоредба, като освен влагането на сумата в банка длъжникът следва и да уведоми за това кредитора /решение №28/14.03.2009 г. по т.д. №497/2008 г. на I т.о., ТК на ВКС/. Длъжникът по изпълнението може да се освободи от отговорност само тогава, когато забавата на кредитора по естеството си е такава, че без съдействието на кредитора длъжникът не би могъл да изпълни задължението. В настоящата хипотеза обаче за ответното дружество е съществувал законов способ да изпълни и без съдействието на кредитора-ищец, а именно е можело да постъпи според предвиденото в чл. 97 от ЗЗД /решение №1061/12.01.2009 г. по гр.д. №5173/2007 г. на IV г.о., ГК на ВКС/. Въпреки последващата уговорка между страните за начин на плащане в офиса на дружеството в гр. Д. поради факта на забавата на ищеца като кредитор арендаторът с оглед характера на паричните задължения по правило на „носими“ от длъжника /по смисъла на чл. 68 б. „а“ от ЗЗД/, а не „търсими“, е могъл да се освободи от отговорност, като изпълни паричното задължение и без съдействието на кредитора с влагане на дължимата сума в банка. Доколкото с оглед разпоредбите на Наредба №3/18.04.2018 г. за условията и реда за откриване на платежни сметки, за изпълнение на платежни

операции и за използване на платежни инструменти,обн.ДВ,бр.37/04.05.2018 г.,и изискванията на Закона за мерките срещу изпирането на пари откриването на банкова сметка в полза на трето лице е трудно и вероятно практически невъзможно,в този случай,за да спази изискванията на чл.97 ал.1 изр.2 от ЗЗД,длъжникът е можел да предприеме нужните действия и да ги удостовери със съответен отказ на банкови институции за откриване на сметка в полза на ищеца.Това би било достатъчно да се приложат последиците на освобождаване на длъжника от отговорност /решение №197/18.02.2014 г. по т.д.№666/2012 г. на I т.о.,ТК на ВКС;определение №10/14.01.2022 г. по гр.д. №3386/2021 г. на I г.о.,ГК на ВКС/.Като не е предприело такива действия,въпреки забавата на кредитора дружеството-длъжник не се е освободило от отговорност за забавеното изпълнение преди и към датата на предявяване на иска.В този смисъл ответното дружество е дало повод с поведението си за завеждане на делото.Същото не може да се възползва от законовата възможност по чл.96 ал.1 от ЗЗД да се освободи от последиците на собствената си забава въпреки забавата на кредитора.

Предвид изложеното ответното дружество дължи на ищеца К. претендираната от втория на основание чл.86 ал.1 от ЗЗД законна лихва върху главното вземане,считано от датата на предявяване на иска 27.07.2020 г. до окончателното плащане на главницата на 08.06.2021 г.

Изложеното относно поведението на ответното дружество-длъжник и изводът,че същото е дало повод с поведението си за завеждане на делото,доколкото не се е освободило от отговорност по смисъла на чл.97 ал.1 от ЗЗД преди и към датата на предявяване на иска,обосновава липса на предпоставките по чл.78 ал.2 от ГПК за възлагане на разноските в тежест на ищеца.

С оглед изложеното първоинстанционното решение е неправилно и следва да бъде отменено в обжалваните части,като в полза на ищеца се присъди законната лихва върху главницата за периода 27.07.2020 г.- 08.06.2021 г.,както и претендираните от него съдебно-деловодни разноски,сторени в първата инстанция,които са в размер на 76,02 лв държавна такса за водене на делото;300 лв възнаграждение за вещо лице;435 лв адвокатско възнаграждение с вкл.ДДС-общо 811,02 лв.

По частната жалба срещу определение №263556/27.09.2021 г. по

гр.д.№3872/2020 г. на Д.кия районен съд,с което е оставена без уважение молба вх.№269274/27.08.2021 г. на частния жалбоподател за изменение на решение №260484/27.07.2021 г. по цитираното дело на ДРС в частта за разноските:

Молбата за изменение на първоинстанционното решение в частта на присъдените в полза на ответното дружество разноски е подадена от ищеца по делото Л.К. в рамките на срока по чл.248 ал.1 от ГПК и е допустима.В случая наличието на списък по чл.80 от ГПК,депозирани от ищеца,не е условие за допустимост на молбата,тъй като се оспорва размерът на разноските,присъдени в полза на другата страна по спора.В този смисъл атакуваното определение е допустимо.

С молбата се настоява разноски в полза на ответника по делото да не се присъждат поради липса на доказателства да са сторени или присъдените да бъдат редуцирани поради прекомерност на адвокатското възнаграждение,изплатено от страната.

С атакуваното определение молбата е оставена без уважение.С оглед изложеното по-горе в мотивите за липса на предпоставките по чл.78 ал.2 от ГПК за възлагане на отговорността за разноски в тежест на ищеца К. и доколкото искът е отхвърлен поради осъществено в хода на производството по делото плащане на претендираната рента,както и предвид преценката,че ответникът е дал повод с поведението си за завеждане на делото,отговорността за разноски по делото следва да се носи от ответното дружество.Последният извод обосновава неправилност и на атакуваното определение по чл.248 от ГПК,с което е отказано изменение на първоинстанционното решение в частта за разноските,макар и по други съображения.Същото следва да бъде отменено,като следва да се присъдят разноски в полза на ищеца К. за първата инстанция,респ. ответникът „С.-агро“ ООД-с.С.,общ.Д. няма право на разноски за първоинстанционното производство и такива не следва да му се присъждат.

Във въззивното производство всяка от страните е претендирала присъждане на сторените от нея разноски.Поради уважаване на жалбите право на разноски за въззивната инстанция има въззивникът Л.К..На същия следва да се присъдят следните разноски:40 лв държавни такси по обжалването;360 лв адвокатско възнаграждение с ДДС,изплатено съгласно

договора за правна защита и съдействие на лист 43 от делото на ДОС-общо 400 лв. Ответникът-въззиваем няма право на разноски за настоящата инстанция.

Възражението на въззиваемия за прекомерност на платеното от въззивника адвокатско възнаграждение в размер на 360 лв с ДДС е неоснователно. С оглед предмета на въззивното производство /обжалване на първоинстанционното решение само в частта относно неприсъдената законна лихва/ и обжалваемия интерес цената на претенцията, разгледана от въззивния съд, е под 1 000 лв, т.е. съобразно разпоредбата на чл. 7 ал. 2 т. 1 от Наредба 01/09.07.2004 г. минималното адвокатско възнаграждение за въззивната инстанция в производството по обжалване на решението се равнява на 300 лв. При добавяне на 20% ДДС=60 лв, тъй като пълномощникът на въззивника е регистриран по ЗДДС /удостоверение за регистрация на лист 44 от делото на ДОС/, минималното възнаграждение възлиза на 360 лв с ДДС. Платеното е равно на минималното по обжалване на първоинстанционното решение и не подлежи на намаляване. Освен това адвокатската защита включва и такава по частната жалба, която дори не е калкулирана в претендираното възнаграждение.

Водим от гореизложеното, Д. кият окръжен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение №260484/27.07.2021 г. по гр. д. №3872/2020 г. на Д. кия районен съд в частта, с която е отхвърлено искането на Л. Д. КР. с ЕГН ***** от гр. В., жк „М.“ №*** за осъждане на „С.-агро“ ООД-с. С., общ. Д., ЕИК 124606356, със седалище и адрес на управление с. С., общ. Д. да му заплати законната лихва върху сумата от 1 900,40 лв-предмет на предявения по делото иск /претендирана рента като част от цяло вземане в размер на 2 280,48 лв за стопанската 2018/2019 г. по договор за аренда от 30.04.2015 г./-за периода от датата на предявяване на иска 27.07.2020 г. до датата на заплащане на главницата в хода на процеса 08.06.2021 г., както и в частта за разноските, с която Л. Д. КР. от гр. В. е осъден да заплати на „С.-агро“ ООД-с. С., общ. Д. сумата от 400 лв сторени в първата инстанция съдебно-деловодни разноски.

ОТМЕНЯ определение №263556/27.09.2021 г. по гр. д. №3872/2020 г. на

Д.кия районен съд.

ВМЕСТО ГОРНОТО ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА „С.-агро“ ООД-с.С.,общ.Д.,ЕИК 124606356,със седалище и адрес на управление с.С.,общ.Д. да заплати на Л.. Д. КР. с ЕГН ***** от гр.В.,жк „М.“ №*** законната лихва върху сумата от 1 900,40 лв-предмет на предявения по делото иск /претендирана рента като част от цяло вземане в размер на 2 280,48 лв за стопанската 2018/2019 г. по договор за аренда от 30.04.2015 г./-за периода от датата на предявяване на иска 27.07.2020 г. до датата на заплащане на главницата в хода на процеса 08.06.2021 г.

ОСЪЖДА „С.-агро“ ООД-с.С.,общ.Д.,ЕИК 124606356,със седалище и адрес на управление с.С.,общ.Д. да заплати на Л.. Д. КР. с ЕГН ***** от гр.В.,жк „М.“ №*** сторени в първата инстанция съдебно-деловодни разноси в размер на 811,02 лв /осемстотин и единадесет лева и две стотинки/.

ОСЪЖДА „С.-агро“ ООД-с.С.,общ.Д.,ЕИК 124606356,със седалище и адрес на управление с.С.,общ.Д. да заплати на Л.. Д. КР. с ЕГН ***** от гр.В.,жк „М.“ №*** сторени във въззивната инстанция съдебно-деловодни разноси в размер на 400 лв /четиристотин лева/.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване по смисъла на чл.280 ал.3 т.1 от ГПК и в частта с характер на определение по смисъла на чл.274 ал.4 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____